

INTERVENCIÓN
SR. PRESIDENTE DA XUNTA DE GALICIA

DEBATE DE POLÍTICA XERAL

Parlamento de Galicia, 3 de outubro de 2007

Señora presidenta, señorías:

Hai un ano, desde esta mesma tribuna, remarcaba eu o profundo desexo de cambio, o enorme caudal de esperanza e o elevado nivel de esixencia que os galegos e as galegas manifestaron inequivocamente nas últimas eleccións autonómicas e que deu paso a unha nova e ilusionante etapa na historia de Galicia.

Esgotado o vello modelo fraguista, que se prolongou en exceso ata desembocar nunha penosa agonía con reberetes grotescos, Galicia arelaba o cambio para seguirmos conquistando, paso a paso, golpe a golpe, os eidos do futuro.

Alcanzado o ecuador da lexislatura, o momento semella propicio para, avaliar o camiño percorrido neste dous anos, e comprobar se o rumbo seguido, o grado de realizacións e os obxectivos propostos para o seguinte bienio, responden axeitadamente ás expectativas dos nosos cidadáns e á confianza que nos encargaron administrar.

Houbo quen considerou o proceso de transición política vivido en Galicia como o do “cambio tranquilo”.

Non me desgusta a definición, sempre que non se cometa o erro de confundir a tranquilidade co continuísmo, ou a estabilidade coa baixa intensidade da dinámica transformadora.

Sabedores, como deixou ben sentado Castelao no *Sempre en Galiza*, de que “o verdadeiro heroísmo consiste en trocar os anxeios en realidade, e as ideas en feitos”, ese foi e será o noso principal empeño.

Acometemos un cambio tranquilo, si, pero profundo.

Un cambio que se inspira nos principios da igualdade e da transparencia e que se propón como metas irrenunciáveis construírmos unha Galicia economicamente máis rica e competitiva, socialmente máis xusta e solidaria, e territorialmente máis equilibrada e ordenada.

Dous anos despois de asumir a xestión dos asuntos públicos, podo afirmar con rotundidade que o meu Goberno seguiu fielmente a folla de ruta anunciada no debate de investidura e cumpriu máis da metade dos compromisos que, tanto naquela ocasión como no pacto de goberno, asumimos con luz e taquígrafos.

O balance deste bienio, apoiado por datos incuestionables, reflicte que Galicia avanza. Avanzan as súas institucións, avanza a súa economía, avanza o seu territorio, avanza a súa lingua. Avanzan as galegas e os galegos en emprego e benestar.

Señorías:

Nestes dous anos de Goberno de progreso, Galicia rompeu a inercia que, paseniñamente, a cada paso máis a modo, a conducía fatalmente a unha vía morta.

Pero o cambio non significou só un punto de inflexión.

Dous anos despois, sen caer nos triunfalismos que desmobilizan, pero tamén sen falsas modestias que conducen á

melancolía, podo presentarles nesta cámara un extenso catálogo de anxeios feitos realidade, compromisos cumpridos e proxectos en marcha.

Froitos recollidos, froitos en sazón e froitos que axiña agromarán.

Hanme de permitir que, antes de debullar polo miúdo as mazarocas da colleita e os froitos que agromaron describa sinteticamente dez logros que expresan a intensidade da transformación que experimenta Galicia e certifican a vontade de cumprirmos os compromisos adquiridos.

Velaquí o decálogo do cambio:

1. Comprometinme a desenvolver unha acción de Goberno baseada na eficacia, na transparencia e no diálogo.

Galicia mellorou nestes dous anos a calidade da súa democracia.

O presidente rende contas en todos os plenos do Parlamento, as leis de transparencia e de subvencións garanten o control na

xestión dos recursos públicos e, sobre o terreo fertilizado polo diálogo, agroman froitos tan espléndidos como o Pacto Local, asinado cos concellos, ou o Pacto polo emprego, asinado con empresarios e sindicatos.

2.- Comprometinme a converter esta lexislatura na lexislatura da economía e do emprego.

Galicia conta hoxe co maior volume de traballo, coa menor cifra de persoas desempregadas e coa máis cativa taxa de paro dos últimos 25 anos.

Cada día do último bienio, 72 galegas e 42 galegos atoparon un posto de traballo. Cada día do último bienio, 13 mulleres e 10 homes da nosa terra abandonaron as filas do paro.

3.- Comprometinme a transformar a educación en garante da igualdade de oportunidades e chave mestra para acceder á sociedade do coñecemento.

Galicia é hoxe a comunidade autónoma onde a volta ao colexio público resulta máis barata para as familias.

En xusta simetría, sitúase entre as comunidades con maior gasto público por alumno: 6.200 euros, un 37,7 por cento máis que no último curso xestionado polo Goberno do PP.

4.- Comprometinme a remover os atrancos tradicionais que condenaban Galicia ao illamento e á periferia.

Galicia está hoxe gañando a batalla da accesibilidade exterior e da vertebración interna, coa chegada da alta velocidade ferroviaria no horizonte do 2012, a supresión das peaxes de Rande, Barcala e Dozón-Ourense, e a posta en marcha de 556 quilómetros de vías de alta capacidade, actualmente en obras ou en fase de licitación, que triplicarán a rede de alta capacidade.

5.- Comprometinme a reordenar o territorio, preservar os recantos emblemáticos, rescatar as illas atlánticas, sanear as nosas rías e impedir o “todo vale” en materia urbanística.

Galicia é hoxe un país que defende o seu litoral fronte á depredación especulativa, que está a sanear todas as súas rías, que protexeu a Costa da Morte, que impediu que os encoros cegasen os seus ríos, que vela pola legalidade e incentiva os plans de ordenación urbana, que estende a superficie dos seus parques naturais, que rexeita as aberracións urbanísticas que pretenden invadir os seus montes, que recuperou para o dominio público as illas de Sálvora e Cortegada.

6.- Comprometínme a promover 2.000 vivendas protexidas, no marco dunha política social de vivenda dirixida ás familias con menos recursos e aos mozos que desexan emanciparse para forxar o seu proxecto de vida.

Galicia conta hoxe co seu propio modelo de vivenda, que atopará a súa consolidación definitiva na lei de medidas para impulsar a vivenda pública, unha lei que multiplicará a oferta de vivenda protexida na comunidade autónoma nos anos vindeiros.

Os concellos que superen os 20.000 habitantes deberán reservar máis do 40 por cento do solo para a construción de vivenda a

prezo taxado, o que supón ademais importantes axudas a fondo perdido e créditos preferentes.

A lei significa a culminación dun impulso que supuxo, o ano pasado, a cualificación de 6.632 vivendas protexidas, un 47 por cento superior á media anual dos últimos tres lustros.

7.- Comprometímeme a restablecer a saúde financeira da Sanidade, esmagada por unha débeda esixible de 326 millóns de euros, implantar novos servizos, frear a súa progresiva privatización e mellorar a súa calidade.

Galicia dispón hoxe dun sistema sanitario financeiramente equilibrado, que recibiu en dous anos unha inxección de 978 millóns de euros e incorporou 144 novos médicos de atención primaria, que estendeu a todos os hospitais a anestesia epidural, estableceu a gratuidade da pílula do día despois e ampliou o programa de saúde buco-dental a todos os nenos e nenas ata os 12 anos.

Un sistema que está a obter avances importantes na batalla por unhas listas de espera razoables, ao recortar a media de espera cirúrxica en case un 42 por cento.

8.- Comprometímeme a situar no núcleo da acción do Goberno a atención dos maiores, o coidado das persoas dependentes, a formación dos nenos, a igualdade entre homes e mulleres, o benestar dos colectivos máis desfavorecidos.

Galicia é hoxe un país socialmente máis cohesionado, máis xusto e máis solidario.

A implantación da lei de dependencia repercutirá directamente nos 16.500 grandes dependentes que hai en Galicia, cuxa valoración estará tramitada antes de que remate o presente ano.

A rede de 48 escolas infantís acolle a 3.000 nenos e nenas, o salario da liberdade facilita a independencia económica a centos de vítimas de malos tratos e a creación en tres anos de 3.000 prazas de titularidade pública en residencias de maiores reducirá o déficit que arrastramos nese terreo.

Para construírmos esa Galicia social e igualitaria que soñamos, forxamos instrumentos legais como a Lei do traballo en igualdade

das mulleres de Galicia, que, incidindo de xeito directo no ámbito laboral, tamén promoverá novas estratexias que faciliten a conciliación da vida laboral e familiar.

Ou a Lei galega para a prevención e o tratamento integral da violencia de xénero, aprobada o pasado mes de xullo no Parlamento galego.

9.- Comprometínme a incorporar o noso país á sociedade do coñecemento, a través dunha decidida aposta pola investigación e a innovación.

Galicia atópase hoxe mergullada nun esforzo sen precedentes nesa materia, co desenvolvemento do Plan Galego de I+D+i, que se propón duplicar o número de investigadores; co deseño e definición de cinco centros de excelencia científica e coa posta en marcha da Fundación Galega da Sociedade do Coñecemento, que integra a algúns dos emprendedores máis lúcidos e experimentados de Galicia, as empresas punteiras, as universidades e as principais entidades financeiras.

10.- Comprometínme a defender, diante das máximas instancias do Goberno de España, un volume de investimento estatal en Galicia cifrado no 8 por cento do total, para superar o déficit histórico que padeceu a nosa terra e materializar infraestruturas estratéxicas tantas veces aprazadas.

Galicia disporá en 2008, por terceiro ano consecutivo, de oito de cada cen euros investidos no conxunto do territorio español, cifra que triplica á destinada naqueles anos do “Goberno amigo” do señor Aznar.

Neste trienio Galicia é a única comunidade autónoma que recibe do Estado máis recursos dos que lle corresponderían por razón do seu peso económico ou demográfico.

Señorías:

Nestes dous anos, realizamos unha “ofensiva legal” sen precedentes ao promover, nada máis e nada menos, un total de 32

novos textos legais, o que contrasta coas 17 leis promovidas no mesmo período da anterior lexislatura, cando gobernaba o Partido Popular.

Ao tempo, puxemos o Parlamento no centro da vida pública. Quen lles fala, como presidente da Xunta, comparece dúas veces ao mes en todos os plenos desta Cámara, durante as sesións de control, para dar conta da acción do Goberno.

Temos promovido tamén iniciativas legais novedosas en aras de acadar a transparencia e a renovación na acción governamental, tales como a Lei de transparencia e boas prácticas ou a Lei de subvencións, que establecen medidas como o Rexistro de Actividades e Bens Patrimoniais dos altos cargos da Xunta ou a creación do Rexistro Público de Subvencións e Convenios.

Xunto á aposta pola transparencia na forma de dirixir a acción do Executivo temos reforzado nestes dous anos o autogoberno, coa consecución de novos traspasos competenciais, ao reactivar a Comisión Mixta de Transferencias, anteriormente paralizada.

Nestes momentos, estamos a negociar directamente con Madrid a consecución de 70 novas competencias para Galicia, que se

sumarán as recentemente adquiridas pola Comunidade Autónoma, como as que teñen que ver coa formación continua.

Na axenda pendente e máis inmediata da negociación figuran seis traspasos relativos ao salvamento marítimo, inspección de traballo, transferencia da titularidade dos inmobles da Seguridade Social, centros de investigación ou titularidade de arquivos, museos e bibliotecas.

Señorías:

Hai un ano, expresei a vontade, compartida polas dúas forzas políticas que comparten o Goberno, de acometer unha reforma substancial do noso Estatuto de Autonomía.

Entendiamos que a actualización do noso marco xurídico-político ía dotarnos dunha eficaz ferramenta para ensanchar o autogoberno e ampliar o catálogo de dereitos cidadáns.

A reforma non foi posible. As razóns que frustraron ese primeiro intento son dabondo coñecidas e non as vou debullar de novo.

Lembrarei, simplemente, que non se cumpriu a premisa básica que establecemos: que fose un proxecto de todos e asumido por todas as forzas políticas.

Hei de salientar, non obstante, que, unha vez constatada a imposibilidade do acordo unánime, despreguei todo o meu esforzo para evitar que o traspés conducise á resignación, ao inmovilismo ou á parálise. De feito, soubemos aproveitar moitas das vías que nos abría a parte do texto xa pactado.

Por exemplo, dereitos cidadáns que ían ser plasmados no novo Estatuto cobraron xa rango legal, a través de leis ordinarias aprobadas por este Parlamento ou que axiña entrarán na cámara.

Ou o que era unha aspiración e unha demanda, como a porcentaxe do 8 por cento de participación galega nos investimentos do Estado, trocouse en espléndida realidade durante tres anos consecutivos, malia non ter amparo estatutario.

¿E a partir de agora, que? Quero ser claro e contundente na resposta a esa cuestión: a reforma do Estatuto de autonomía é un obxectivo de país que sigue vivo.

E hai determinación nas forzas que apoian ao Goberno para levar a bo porto esa actualización da nosa carta de autogoberno.

Hai vontade de sacar adiante a reforma, sempre condicionada ao cumprimento de dúas premisas irrenunciáveis: que o novo Estatuto sexa un Estatuto de encontro, de todos e para todos, e que o novo Estatuto sexa un Estatuto de máximos no que se refire ao recoñecemento da nosa identidade específica, o sistema de financiamento e o nivel de competencias.

Mentres non sexa posible reabrir ese proceso cunhas mínimas garantías de éxito, eu propóño, arroupado pola solemnidade desta tribuna, un acordo de impulso do autogoberno.

Trátase de explorar e de esgotar, coa forza da unanimidade, todas as posibilidades de autogoberno que nos ofrece o Estatuto vixente.

Señorías:

Galicia medra a un ritmo sen precedentes nos últimos lustros,

Galicia avanza na senda da converxencia coas comunidades autónomas e as rexións máis prósperas de Europa.

Galicia lidera en España a creación de emprego e a redución do paro,

Galicia incrementa a súa produtividade e mellora a súa posición competitiva nos mercados internacionais,

Galicia está demostrando unha forte capacidade de sedución sobre os emprendedores e de atracción de proxectos de investimento.

A nosa comunidade vive un período de expansión económica que nos leva a crecer a un ritmo do 4,3 por cento, tres décimas por riba da taxa media de crecemento da economía española, que é, á súa vez, a economía máis dinámica de toda Europa.

Son xa seis os trimestres consecutivos nos que Galicia rexistra unha taxa interanual de crecemento superior á da economía española e superior ao 4 por cento.

Os datos da contabilidade nacional correspondentes ao 2006, certifican que Galicia integrou, xunto con Murcia e o País Vasco, a avanzadilla do crecemento español.

O Produto Interior Bruto xerado en Galicia nos últimos oito trimestres (que coinciden xustamente co mandato deste Goberno), é sete puntos e seis décimas superior á riqueza xerada en Galicia (PIB) nos dous últimos anos do goberno do Partido Popular.

Estas cifras expresan ben ás claras a fortaleza da nosa economía e o cambio a unha evolución vigorosa e sostida.

Ese crecemento é sólido e sectorialmente equilibrado, impulsado polo tirón da industria, os servizos e a construción.

O forte crecemento económico está tendo un formidable impacto na creación de postos de traballo. Malia o seu escaso dinamismo demográfico, Galicia dispón neste momento do maior volume de emprego e do máis activo mercado laboral de toda a súa historia.

Nunca tivemos tantos brazos e cerebros involucrados na tarefa de crear riqueza.

Medrou o número de activos, lideramos en España a creación de postos de traballo e rebaixamos a taxa de paro en 3,6 puntos deixándoa nun nivel descoñecido nas últimas décadas, o que nos permite abrigar fundadas expectativas de conquistar o pleno emprego nun prazo de tempo razoable.

Son case 83.000 empregos máis, un 7,4 por cento de incremento, o que significa que cada día, unha media de, 114 persoas atopan un posto de traballo.

De cada 10 postos de traballo creados neste período, 6 son ocupados por mulleres, o que indica unha clara progresión na tendencia de igualar as oportunidades laborais de todos os galegos, con independencia do seu sexo.

O Goberno galego ten previsto poñer en marcha, neste ano en curso, unha serie de pactos territoriais de emprego que supoñen, esencialmente, unha folla de ruta que planifique e xestione de

xeito coordinado o conxunto dos recursos públicos que se destinen ao emprego en zonas concretas.

Así, poranse en marcha, de forma experimental, catro pactos na Costa da Morte, Lugo, Valdeorras e O Salnés, xeneralizándose ao conxunto de Galicia no remate de 2008, cunha previsión de 15 pactos.

Tamén na área de traballo e de fomento do emprego destaca a posta en marcha do Instituto Galego de Seguridade e Saúde Laboral.

Este organismo autónomo, de carácter técnico, será o órgano executor e coordinador das políticas de prevención de riscos laborais na nosa Comunidade Autónoma.

Galicia, señorías, é cada vez máis competitiva e cada vez máis sólida nos mercados máis esixentes.

Nos últimos dous anos, os comprendidos entre agosto do 2005 e xullo do 2007, o valor acumulado das exportacións medrou un 41,3 por cento con respecto ao bienio precedente.

Ese impulso permitiunos achegar a taxa de cobertura ao 97 por cento, trinta puntos por riba da media española.

O ritmo mantense neste ano: no primeiro semestre, as vendas ao exterior medraron un 20 por cento, tres veces máis que o crecemento do conxunto das exportacións españolas.

Todos os indicadores dispoñibles certifican así mesmo o excelente clima de confianza que inspira Galicia. E a confianza, sábeno vostedes ben, é un dos activos máis valiosos en economía.

Hai confianza nas familias, que se transmite a través do consumo, compoñente da demanda que avanza a un ritmo do 4,5 por cento.

Hai confianza nas empresas, que se transmite a través do investimento, cun crecemento da formación bruta de capital cifrado no 7 por cento.

Hai confianza nos emprendedores, que se transmite na posta en marcha de novas iniciativas, reflectida na creación de 13.500 sociedades en dous anos, con 20,8% máis que no bienio anterior.

Con seren significativos de abondo as cifras que acabo de mencionar, paréceme máis relevante a interpretación que suxiren. Os datos constatan que Galicia está medrando sobre bases sólidas e ofrecen serios indicios de que está a transformar o seu modelo de desenvolvemento. Hai, polo menos, cinco indicadores que apuntan nesa dirección.

O primeiro deles fai referencia á produtividade, ese factor crucial que, en palabras de *Paul Krugman*, “non o é todo, pero a longo prazo éo case todo”.

A diferenza do estancamento que se percibe no resto de España, en Galicia estase incrementando a produtividade nun punto por ano.

Hai máis traballadores ca nunca, pero, ademais, está mellorando a súa capacidade individual de crear riqueza.

Este feito denota que as empresas están mellorando os seus sistemas produtivos e que Galicia marcha cara á especialización en ramas e sectores de maior valor engadido.

En segundo lugar, unha boa parte dos novos proxectos empresariais estanse materializando en sectores que consideramos estratéxicos, como a automoción, o textil e as enerxías renovables.

En terceiro lugar, as exportacións que están amosando maior dinamismo son as de máis elevada compoñente tecnolóxica. Por exemplo, as vendas exteriores de manufacturas de contido tecnolóxico medio-alto aumentaron máis do 25 por cento nos últimos doce meses.

En cuarto lugar, o emprego que se está creando é de maior calidade que no pasado. O forte incremento da contratación indefinida corrobora esa impresión.

No último bienio formalizáronse 185.000 contratos fixos, case un 40 por cento máis que nos dous anos precedentes.

Finalmente, Galicia está crescendo cunha reducida taxa de inflación interanual, cifrada no 1,8 por cento, a menor desde a implantación da nova base de cálculo no ano 2002.

Esa taxa, medio punto inferior á de España, converte Galicia nunha das tres comunidades autónomas onde menos se encarece a vida e anula o diferencial de inflación con respecto aos países da zona euro.

Señorías:

O forte pulo que experimenta a economía galega responde a un triplo estímulo: confianza social, estabilidade política e estratexia de crecemento que sitúa no seu epicentro o territorio, como activo económico e soporte de infraestruturas, e o coñecemento e a innovación.

Queremos evitar o risco dun crecemento conxuntural, baseado no consumo intensivo, cando non no malgasto, de recursos non renovables.

Tampouco queremos liderar un crecemento apoiado nas muletas dos baixos custos, salarios raquíuticos, precariedade laboral e laxitude na aplicación das regulacións medioambientais.

Política esta que, nun mundo a cada paso máis aberto, interdependente e competitivo, só pode dar froitos momentáneos e efémeros.

Galicia quere competir na Liga das Estrelas, con empresas punteiras e innovadoras, e con produtos diferenciados nos mercados máis esixentes.

Non resignarse á especialización en gamas baixas, onde o custo acaba converténdose no factor de competitividade decisivo.

Nesa dirección, o Goberno que presido acometeu unha reformulación en profundidade da estratexia económica, baseada no abandono da política da subvención practicada polo Goberno anterior para implicarse nun modelo de acompañamento e fomento do emprendemento e da asunción de risco empresarial.

Para fortalecer esa estratexia, podo anunciarlles que as prioridades nos Orzamentos que o Goberno galego remitirá a esta Cámara están centradas no investimento produtivo, con especial énfase na educación, a innovación e as infraestruturas, e no reforzamento das políticas sociais.

E podo adiantar que serán un orzamentos equilibrados, que por vez primeira na autonomía non recorrerán ao endebedamento.

En materia impositiva, o Goberno galego introducirá reformas de fondo calado.

Promoveremos o canón hidroeléctrico, que gravará o dano ambiental ou os prexuízos producidos pola existencia no territorio de encoros utilizados en diversas actividades produtivas.

Trátase dun tributo propio da comunidade autónoma, de natureza real e finalidade extrafiscal que será de aplicación aos encoros situados no país.

A tributación realizarase en función da capacidade volumétrica do encoro modulada por factores correctos como a altura das presas e a potencia instalada no caso de seren encoros de aproveitamento hidroeléctrico.

Asemade, o Goberno que presido revisará o imposto de sucesións e doazóns o ano que vén.

Esta revisión pivotará sobre catro aspectos:

Nove de cada dez familias galegas deixarán de tributar por este concepto.

Quedarán exentas de imposición as transmisións da vivenda habitual entre cónxuxes e entre pais e fillos

Tampouco tributarán o 99 por cento das pequenas empresas e das empresas de carácter familiar.

E, finalmente, a modificación do imposto comportará unha importante simplificación normativa do tributo, que suporá menos tramos impositivos e unha redución moi significativa da tarifa.

Señorías:

Manter Galicia como un dos primeiros países do mundo en canto a potencia eólica é un dos grandes desafíos que ten o Goberno que preside quen lles fala. É por iso que, nos últimos tempos, vimos traballando na elaboración dunha norma que regule o aproveitamento da enerxía eólica en Galicia.

Queremos acadar un modelo de xestión profesional que nos permita obter, no horizonte de 2012, un total de 6.500 MW de potencia eólica para Galicia.

Temos como obxectivo, así mesmo, preservar o medio ao limitar a instalación de novos xeradores en zonas que sexan de interese natural.

Queremos asegurar a viabilidade económica e financeira dos parques eólicos, evitando a especulación neste terreo e procurando unha tramitación transparente nas novas concesións.

Esta aposta por facer de Galicia unha terra punteira na produción de enerxía eólica enmárcase nunha estratexia máis ampla, no

denominado Plan Enerxético Galego 2007-2012, tamén coñecido como Estratexia Energos.

Este plan é a ferramenta básica da política enerxética galega para os vindeiros cinco anos e procura garantir unha subministración eléctrica de calidade a todos os cidadáns.

Ao tempo, pretendemos reducir a dependencia enerxética de Galicia do exterior ao promover a diversificación das fontes de enerxía mediante o potenciamento das renovables.

Paralelamente, o plan fomenta a I+D+i no eido enerxético e pretende lograr que a maior parte dos beneficios da xeración eléctrica queden no noso país.

Xunto a isto, a política gasística cobra tamén para nós unha importancia fundamental.

Neste sentido, temos comprometido o apoio do Goberno central, a través do Ministerio de Industria, para a construción dun novo gasoduto na Comunidade Autónoma, que ha de estar operativo entre 2012 e 2013.

Este gasoduto terá dous obxectivos prioritarios: dar maior seguridade de subministración a Galicia e poder insuflar gas desde Galicia ao resto do país.

Cunha extensión de 550 quilómetros contará cun investimento de máis de 400 millóns de euros, o que significará que será unha das pezas angulares da política industrial de Galicia para os vindeiros anos, posto que permitirá achegar 2,5 veces máis a subministración que recibe Galicia na actualidade.

Señorías:

A nosa estratexia de desenvolvemento sostible xira arredor de dous grandes eixes.

O primeiro consiste na xestión do territorio e no aproveitamento racional dos seus múltiples recursos.

O segundo, na extracción e uso intensivo da principal enerxía renovable que move os motores do desenvolvemento no século XXI: o coñecemento.

Nos dous últimos anos convidei repetidas veces, a todas as forzas políticas e, en especial, á oposición, a selar un pacto sobre o territorio.

Unha vez máis reitero o meu ofrecemento: propóñolles un gran acordo de país sobre as liñas mestras de ordenación do territorio, aproveitamento racional dos seus recursos e a protección do litoral e dos lugares máis emblemáticos e fráxiles.

Un pacto que impregnaría o contido de leis fundamentais, como as Directrices de Ordenación, e que suporía unha garantía de permanencia dunha política de país allea á alternancia política.

Porque o territorio, nun sentido amplo, como eu o entendo, é o espazo económico, o espazo para vivir e convivir, e o espazo para preservar.

Será a xestión desas tres funcións entrelazadas a que dilucide se o territorio representa unha rémora da actividade económica, ou se, polo contrario, constitúe, xunto co capital humano, o principal activo de que dispoñen os emprendedores.

Desa xestión, un dos eixes cardinais da acción do Goberno que presido, quero ofrecerlles unha somera referencia.

O noso primeiro empeño consiste en completar o mapa de infraestruturas de transporte, que facilitarán a articulación interior do noso espazo económico e a súa accesibilidade exterior.

O esforzo do Goberno neste terreo non ten precedentes na historia da autonomía.

O investimento autonómico en autoestradas, autovías e outras vías de alta capacidade, actualmente en fase de execución, ascende a 2.282 millóns de euros e permite desenvolver cincocentos cincuenta e seis quilómetros e triplicar a rede de alta capacidade.

A comparación deste esforzo co realizado nos dezaseis anos de Goberno do PP ofrece un contraste escandalosamente elocuente:

En dezaseis anos construíronse 94 quilómetros de autoestradas e autovías, deles unicamente 34 quilómetros libres de peaxe.

Nestes dous anos puxemos en obras 175,1 quilómetros de autovías, todos eles sen peaxe. Unha vez rematada a súa construción, teremos duplicada a rede de autovías que herdamos e multiplicado por cinco os quilómetros libres de pago

En dezaseis anos construíronse 134 quilómetros de outras vías de alta capacidade. En só dous anos atópanse en fase de execución 356 quilómetros, case o triplo do período anterior.

En dezaseis anos estableceuse o pago de peaxe en 60 quilómetros de autoestradas e autovías. En dous anos liberamos as peaxes de Rande e A Barcala, feito do que xa se beneficiaron máis de dez millóns de tránsitos, e suprimimos igualmente o pago proxectado sobre o tramo Dozón-Ourense.

Esas infraestruturas en marcha complementáanse coas que desenvolve a Administración central. Delas convén salientar tres tipos de actuacións: a culminación da rede que pechará a interconexión das cidades galegas, as tres novas arterias de acceso exterior e o reforzamento da A-9, a columna vertebral da Galicia atlántica.

Finalmente, marcámonos o obxectivo de acrecentar a capacidade da espiña dorsal que vertebra a Galicia occidental e que conecta as grandes áreas metropolitanas do norte e do sur da comunidade.

O proxecto máis inmediato estriba en dotar dun terceiro carril a Autovía do Atlántico ao seu paso por Santiago, circunvalación de Pontevedra e desde O Morrazo a Vigo.

Esa proposta inclúe a ampliación da ponte de Rande, a cada paso máis conxestionada, ofrecendo unha solución singular, tecnicamente complexa, financeiramente ambiciosa pero perfectamente viable, respectuosa co medio ambiente e esteticamente depurada.

Unha proposta que, segundo me consta, foi acollida moi positivamente pola cidadanía e polos axentes económicos de Vigo.

En paralelo coa actuación en estradas, estamos impulsando proxectos estratéxicos vitais para Galicia, como o tren de alta velocidade, que terá a dobre función de intercomunicar a rede galega de cidades e de facer máis fácil e rápida a conexión de Galicia co resto de España e con Europa.

Os compromisos, os prazos e os investimentos non son papel mollado. Están aí, escritos coa tinta indeleble dos Presupostos Xerais do Estado, que é o ámbito da verdade, o espazo de actuación onde se verifican os compromisos. Galicia terá AVE a Madrid no 2012 e comunicación ferroviaria de alta velocidade con Portugal no 2013.

Señorías:

Eu quero invitalos a visitar, nun exercicio de imaxinación lixeiro, porque o trazado está deseñado e as obras en marcha, a Galicia da próxima lexislatura.

Daquela, as sete grandes cidades galegas estarán unidas entre si por autovía ou autoestrada, formando un cuadrilátero que terá por vórtices as áreas urbanas da Coruña-Ferrol e Pontevedra-Vigo, no oeste, e Lugo e Ourense, no leste.

Dos catro lados dese polígono, atravesado á súa vez por senllas diagonais que conectarán Lugo e Ourense coa capital compostelana.

Arrancarán tres autovías cara ás rías galegas e da Costa da Morte, e outras cinco grandes arterias que garanten a accesibilidade exterior de Galicia: dúas cara a Portugal por Tui e Verín, outras dúas de conexión coa Meseta e a quinta que descorrera pola cornixa cantábrica.

Nesa Galicia que se aveciña, as sete cidades estarán igualmente conectadas por trens de alta velocidade con Madrid e Oporto.

Con esa viaxe ao inmediato futuro só pretendo lembrarlles que Galicia está en vésperas de abandonar definitivamente a periferia, situación excéntrica á que tradicionalmente nos condenaron a xeografía, a orografía e os gobernos.

E farao, non só polo desenvolvemento das grandes vías de comunicación terrestres e marítimas, aeroportos e portos en potente expansión senón tamén polas autoestradas do aire trazadas polas novas tecnoloxías da información e da comunicación.

De feito, ese lenzo que, en grosos trazos, acabo de bosquejar enmárcase no *Plan de Infraestruturas de Transporte de Galicia*, que a Xunta de Galicia, desde a Consellería de Política Territorial, está a ultimar e que será presentado antes de que remate o ano.

Ese documento vaise erixir como unha guía que nos permitirá xerarquizar a rede de estradas de Galicia e afrontar as necesidades da comunidade en materia viaria para os vindeiros anos.

Dará resposta a tres factores que singularizan a nosa realidade territorial: a nosa posición xeograficamente periférica, a multipolaridade do noso sistema urbano e a dispersión dun complexo sistema de asentamentos integrados por múltiples vilas, núcleos urbanos e aldeas.

A mellora da mobilidade e da seguridade que comporta a entrada en funcionamento das infraestruturas viarias ten, necesariamente que complementarse coa regulación axeitada e o impulso decidido do transporte público.

O 2008 vai ser un ano crucial na política de impulso do transporte público.

Comprométome a que esta lexislatura se sitúe como punto de inflexión, como un antes e un despois nas políticas de promoción do transporte público.

Esa aposta, que terá o seu oportuno reflexo orzamentario, vai significar unha contribución relevante á modernización do país, á desconxestión do tráfico nas grandes cidades, á loita contra a contaminación e o cambio climático e á mellora da calidade de vida dos cidadáns.

Esa decidida vontade de converter o 2008 no ano do transporte vaise plasmar na esfera da planificación e no ámbito normativo.

En primeiro lugar, antes de que finalice este ano, verá a luz o *Plan Integral de Transportes de Galicia (PITGAL)*, un instrumento inédito de planificación global que abrangue a totalidade dos sectores e modos de transporte de Galicia.

O primeiro froito normativo do PITGAL, e coa finalidade de afondar na consecución dun servizo de transporte público acorde ás necesidades do novo século, será a **Lei de Fomento do Transporte Público**, que prevé un pulo ao transporte público tanto nas áreas metropolitanas como no eido rural coa creación dos consorcios de transporte.

O meu compromiso é que este proxecto de lei comece a súa tramitación interna neste trimestre e chegue a esta cámara a principios do ano que vén.

O impulso ao transporte metropolitano é un dos grandes eixes de actuación da Consellería de Política Territorial, Obras Públicas e Transportes, co propósito de configurar na nosa comunidade autónoma un servizo de transporte público moderno e de calidade.

Propoñemos como obxectivo incrementar en máis dun 50% a súa utilización, e reducir as tarifas en máis dun 40%.

Todas as cidades disporán, en 2008, dun billete único de transporte público que se aboará unha soa vez e non penalizará os transbordos de transporte urbano e interurbano, ou viceversa.

A instalación da tarxeta monedeiro sen contacto como medio de pago que facilitará os transbordos será unha realidade nesta lexislatura.

Estenderemos o Noitebús, iniciativa dirixida a reducir o risco de accidentes nas noites de movida.

O Tes + Bus, un sistema que permite a diversos usuarios ocupar prazas de transporte escolar baleiras, verá duplicada a súa oferta a partir de outubro a máis de 70 rutas no rural.

O Chama ao Bus, transporte a demanda, reforzará a mellora do transporte a demanda en 50 concellos.

No camiño de facilitar a comodidade de vida dos galegos e de mellorar a súa mobilidade, vimos de solicitar ao Goberno de España a creación inmediata dun **servizo ferroviario de cercanías** na nosa Comunidade Autónoma.

Galicia quere contar cun servizo destas características para dar resposta aos tráficoos que se xeran nos ámbitos metropolitanos do seu territorio.

Xunto a creación deste servizo, demandamos tamén do Ministerio de Fomento a súa xestión, xa que consideramos que o transporte ferroviario de cercanías debe ser xestionado directamente desde

Galicia para darlle plena capacidade e garantir a súa operatividade.

Señorías:

Tan importante como garantir a mobilidade dos cidadáns ao longo e ancho do noso territorio é conseguirmos que esta mobilidade se realice en condicións de seguridade. Esa é a finalidade do Plan Galego de Seguridade Viaria, no que estamos a investir 2.800 millóns de euros ata o ano 2010.

O ano pasado comprometínme neste mesmo debate sobre o estado da comunidade autónoma coa creación deste plan. Hoxe é xa unha realidade.

O documento establece un total de 76 medidas concretas e conta cun carácter transversal, xa que aglutina accións procedentes dos diferentes departamentos que conforman a Xunta de Galicia.

Certamente as cifras de vítimas nas nosas estradas seguen a ser altamente preocupantes e por iso estámonos a empeñar a fondo en garantir o desenvolvemento total dese plan.

Galicia non pode permitirse o índice de sinistralidade viaria que sufrimos e por iso, con toda solemnidade, quero facer un chamamento a todos os grupos da cámara para aglutinar esforzos na procura de solucións a este problema.

Desde a Xunta de Galicia propuxemos ao Goberno central o compromiso de despregar 1.050 axentes de tráfico nas nosas estradas no ano 2008, o que supón incrementar en 225 os 822 efectivos actuais.

Paralelamente, aínda que Galicia persiste na súa intención de conseguir nun horizonte de tempo razoable o exercicio das competencias de tráfico, demandamos con urxencia, ao Ministerio do Interior, a posta en marcha dun plan de tráfico específico para Galicia, que teña en conta as nosas características singulares á hora de abordar o problema.

Señorías:

Xunto ás comunicacións, a promoción de solo industrial constitúe outra das nosas grandes prioridades na esfera das infraestruturas de apoio á actividade empresarial.

Galicia padece notables carencias de solo dispoñible para novos emprazamentos e para a ampliación de industrias xa establecidas, especialmente nos núcleos máis dinámicos, que son tamén os máis conxestionados.

A nosa política de solo industrial obedece a dous criterios fundamentais: atender á demanda real das empresas e favorecer o reequilibrio territorial.

Eses son os dous principios que inspiran o Plan Galicia Suma, elaborado pola Consellería de Vivenda e Solo e no que participan todas as administracións públicas, que se marca o ambicioso obxectivo de acondicionar 20 millóns de metros cadrados nesta lexislatura e deixar programados outros 20 millóns para o período 2009-2013, cun investimento total de 2.000 millóns de euros.

Esas son as previsións, pero a día de hoxe xa podemos ofrecer resultados.

Velaquí as cifras do cambio: neste bienio investimos 200 millóns de euros no desenvolvemento de 8,5 millóns de metros cadrados de solo empresarial.

A cifra cobra toda a súa dimensión se reparamos no feito de que, en dezaseis anos anteriores, só se construíron 10 millóns de metros.

Pero o cambio non é meramente cuantitativo. É un cambio na propia concepción do solo empresarial, que agora si está sometido a criterios de planificación estratéxica, de eficiencia e de sostibilidade.

Ao remate desta lexislatura, ningunha empresa deixará de instalarse en Galicia por falta de solo.

Señorías:

As infraestruturas cumpren, ademais, a función de vertebrar o territorio. Son, por así dicilo, a osamenta dese espazo para vivir e convivir que estamos reconstruíndo e ordenando.

Esa intervención sobre o territorio e a redefinición dos seus usos inscribírase en breve no contexto das Directrices de Ordenación do Territorio.

Trátase dun poderoso instrumento de planificación estratéxica, actualmente en proceso de elaboración pola Consellería de Política Territorial e do que teremos un avance a finais de ano, que enmarcará con carácter de permanencia as diversas políticas que inciden sobre o territorio.

Esas directrices definirán as dúas grandes áreas metropolitanas, A Coruña-Ferrol no norte e Vigo-Pontevedra no sur; as tres áreas urbanas de Santiago, Lugo e Ourense, e as zonas supracomarcais. Quedarán así delimitados os espazos funcionais para a planificación estratéxica a concertación e a programación de infraestruturas e servizos, como o transporte ou a vivenda.

Esas directrices arbitrarán a figura do consorcio que, pola súa flexibilidade, constitúe a mellor fórmula de cooperación, na aplicación dunha xeometría variable que permita adaptar a prestación de cada servizo ao seu ámbito territorial óptimo.

Ademais de fixar o marco das actuacións públicas e privadas, as directrices deben propiciar o desenvolvemento sostible e equilibrado, reforzar a colaboración entre o medio rural e o medio urbano, facilitar unha maior equidade no acceso aos servizos, ás infraestruturas e ao coñecemento, e permitín unha xestión máis eficiente do patrimonio natural e cultural.

A ninguén se lle escapa a transcendencia dun documento desas características, que marca as coordenadas nas que deben moverse os cidadáns de Galicia na súa relación co territorio. ¡Costa crer que, en 25 anos de autonomía, Galicia permanecese orfa dunhas mínimas directrices de ordenación!

Hai algúns meses, adoptamos unha decisión estratéxica, que levantou algunhas ronchas nas filas da oposición, pero da que me sinto especialmente orgulloso.

Refírome á suspensión cautelar e transitoria de novos desenvolvementos urbanísticos a menos de 500 metros da costa galega, moratoria vixente durante dous anos, ata que se aprobe o Plan Integral de Protección do Litoral.

A medida tomouse para deter a galopante degradación da franxa costeira, poñer fin ao “todo vale” e afrouxar a presión especulativa que ameazaba con estragar, de forma irreversible, algúns dos nosos espazos máis fráxiles e emblemáticos.

Abonda con dicir, para ilustrar a gravidade dunha tendencia que algúns medios cualificaron de “marbellización”, que os proxectos de urbanización previstos nesa zona duplicaban o volume de edificación existente.

Esa Lei de Medidas Urxentes de Protección do Litoral, xunto a outras decisións de calado en materia urbanística, expresan a nosa vontade de ordenar o territorio con criterios de racionalidade, administrar os recursos naturais e históricos de xeito eficiente e defender os principios dun urbanismo sostible, harmónico e ao servizo da cidadanía.

A posta en marcha do Plan de Inspección Urbanística 2006-2007 avanza, con carácter xeral, na mesma dirección.

Esa medida complementarase antes de fin de ano coa creación da Axencia de Protección da Legalidade Urbanística, consensuada coa Fegamp, que exercerá o necesario labor de control para que as normas se cumpran e para que a actividade urbanística se desenvolva nas necesarias condicións de seguridade xurídica.

Estamos promovendo un cambio radical na consideración do territorio, pero tamén queremos atraer aos concellos de Galicia á esfera dun urbanismo responsable, non agresivo, feito á medida das persoas, para que cada municipio de Galicia se transforme nun entrañable espazo para vivir e convivir.

Por iso, **anúnciolles que proximamente poremos en marcha o Instituto de Estudos do Territorio,** que lles prestará asesoría en materia urbanística aos gobernos municipais.

Con ese mesmo obxectivo aprobamos un potente paquete de axudas que garante que ningún concello de Galicia non execute o seu planeamento por falta de recursos, en particular os 196 concellos de menos de 5.000 habitantes e todos os que teñan anulado ou suspendido o plan.

Señorías, o respecto e a posta en valor do territorio é inseparable da planificación ambiental e da protección do medio natural, un ámbito no que o goberno que presido está a actuar de maneira decidida, outorgándolle unha prioridade que ata agora nunca tivera.

Herdamos unha Galicia gravemente deteriorada no tocante ao saneamento das rías, á limpeza dos ríos, sen estratexias propias diante do cambio climático, inerte diante da progresiva degradación da paisaxe e dos ecosistemas, ferida e salferida por innumerables vertidos incontrolados.

Señorías:

Un só dato: cando chegamos ao goberno ningunha das nosas rías contaban con sistemas de depuración de carácter terciario aqueles que permiten garantir a calidade das augas para a cría de moluscos, en grave incumprimento das directivas europeas.

Só existía, e con carácter testemuñal, na ría de Vigo, se ben altamente deficiente, como se comprobou na sanción imposta polas autoridades comunitarias.

O noso compromiso consiste no cambio radical desta situación intolerable nun prazo que chega ata o ano 2009, agás o caso da depuradora de Vigo prevista para o 2011, a través de actuacións nas que estamos investindo máis de 650 millóns de euros.

Deles, arredor de 200 millóns corresponden a actuacións encamiñadas ao saneamento integral da Ría de Vigo.

Este Plan integral prevé a construción de 20 estacións depuradoras de augas residuais (13 das cales estarán radicadas nas nosas rías).

Neste momento, están licitadas 10 depuradoras, e prevemos licitar as 10 restantes antes de que remate o ano, unha vez que os concellos poñan a disposición da Xunta de Galicia os terreos necesarios, ademais de ampliar e mellorar outras 51 estacións actualmente en funcionamento, pero con graves incapacidades.

O noso obxectivo e o noso compromiso é que, ao final da lexislatura, ningunha poboación de máis de 2000 habitantes verta as súas augas sen depurar.

E na mesma dirección, no mesmo obxectivo, de lograr unha Galicia limpa e verde inscríbese o programa de rexeneración de espazos degradados.

É o plan destinado a selar e clausurar vertedoiros e puntos de vertido incontrolados, substituíndoos polas infraestruturas necesarias para a recollida selectiva de residuos, puntos limpos e contenedores soterrados.

No que vai de lexislatura foron xa clausurados definitivamente 75 vertedoiros de residuos sólidos urbanos

Señorías:

Hai menos dun mes a Unesco declaraba Reserva da Biosfera a área integrada pola cunca do río Eo, os Oscos e Terras de Burón.

Falamos dunha zona de 158.883 hectáreas, integrada por 14 concellos de dúas comunidades autónomas e habitada por 32.974 persoas.

A distinción da Unesco supón unha conquista, froito da estreita cooperación que mantemos co goberno do Principado, pero tamén un desafío de xestión, pois é a primeira vez que se reconece como Reserva da Biosfera un territorio integrado por dúas comunidades diferentes.

Pero hoxe conmemoramos tamén unha data de forte simbolismo.

Hai exactamente un mes, celebramos a devolución da illa de Cortegada ao patrimonio público.

A recuperación da illa, coma antes a de Sálvora, exemplifican o compromiso do Executivo que presido co patrimonio natural, co territorio e co seu axeitado ordenamento e sustentabilidade.

Para mellorar a xestión dos nosos parques creamos o Consello Reitor dos Parques Naturais de Galicia, ente colexiado que traballa para acadar o equilibrio entre a defensa do valor

ambiental e o desenvolvemento económico da contorna das áreas, potenciar a súa imaxe de marca e convertelos en instrumentos de desenvolvemento local.

O seguinte paso na posta en valor dese tesouro natural integrado polo conxunto das illas Cíes, Ons, Sálvora e Cortegada reviste gran relevancia.

Antes de que remate o ano en curso, esperamos asumir a transferencia á comunidade autónoma dese parque de enorme valor ecolóxico e referente no ámbito da educación ambiental e da investigación.

A Rede Natura 2000 é a rede máis grande e coherente de zonas protexidas do mundo.

Na actualidade, a Rede Natura ocupa un 12,4 por cento do territorio galego, o que implica que a nosa comunidade se sitúa nuns niveis inferiores respecto a outras comunidades do Estado.

Podo reafirmar o compromiso da Xunta de Galicia de ampliar nun 50 por cento os espazos acollidos a esta figura de protección no noso país.

Deste xeito, Galicia será unha das comunidades españolas con maior porcentaxe de superficie protexida.

Así mesmo, vanse crear catro novos parques naturais: Os Ancares, O Caurel, Macizo Central e Pena Trevinca, que se virán sumar aos seis existentes (contando o Parque Nacional das Illas Atlánticas); e a constituír cinco novos Lugares de Interese Comunitario e ampliar 14 dos existentes.

Señorías:

Asemade, antes de que finalice o 2007 entrará nesta Cámara a Lei de Protección da Paisaxe de Galicia.

Trátase dunha iniciativa novidosa, de importantes consecuencias, que ten como fin regular a protección, xestión e ordenación da paisaxe de Galicia.

Entendemos a paisaxe como un valor de interese xeral nos aspectos ambiental, patrimonial, cultural e socioeconómico. Será unha lei con efectos transversais sobre o conxunto da acción do goberno.

Ao mesmo tempo o Goberno remitirá a esta Cámara unha nova Lei de Augas de Galicia, para a que queremos, e agardamos, contar co consenso de todos os grupos políticos.

Tamén este ano impulsamos a Lei de Residuos, actualmente en trámite de información pública.

Señorías:

Convén salientar que o medio rural galego experimenta hoxe síntomas inequívocos de reactivación e, o que quizais aínda é máis importante, de esperanza.

Iniciativas como o Banco de Terras de Galicia, Bantegal, chamadas a imprimir dinamismo a un mercado de terras tradicionalmente pouco activo, forman parte dunha política nova, destinada a devolverlle ao campo galego o valor que nunca debeu perder, a súa capacidade de xerar riqueza, actividade económica, calidade de vida e atractivos que desincentiven o seu abandono.

Neste cuarto trimestre do 2007 decretaranse cinco zonas piloto para pór en marcha o Banco de Terras, co obxectivo de acadar este ano 10.000 hectáreas e mobilizar 100.000 no bienio que resta de lexislatura.

No eido rural, propuxémonos desde a Xunta de Galicia consolidar unha política alternativa á do Partido Popular, que abocou ao abandono e á resignación a actividade agraria e gandeira en Galicia, sen un modelo político concreto que propiciara a competitividade destes sectores.

O Goberno que presido, en cambio, ten o firme compromiso de poñer en valor a actividade agrogandeira e de devolver a dignidade aos homes e mulleres que desenvolven a súa tarefa

laboral no noso campo, involucrando e facendo partícipes, ao mesmo tempo, ás novas xeracións para garantir a sustentabilidade do medio rural galego.

Grazas a estas políticas, recollidas no denominado Plan de Desenvolvemento Rural con 1.500 millóns de euros de investimento no período 2007-2012, conseguimos nestes dous primeiros anos de Goberno que máis de 1.600 mozos se incorporaran á actividade agraria, o que supón o dobre de persoas por ano con respecto ao que acontecía cos gobernos da dereita.

Por iso, desde aquí quero ratificar o compromiso do conselleiro de Medio Rural de impulsar axudas anuais por valor de 3.200 euros, ata o ano 2013, destinadas aos titulares das explotacións agrícolas e gandeiras de Galicia.

Con esta medida, que subvencionará aquelas instalacións que fomenten os criterios de sustentabilidade agrogandeira, beneficiaranse un total de 7.500 explotacións galegas.

A loita contra os incendios forestais, na que este ano estamos a obter excelentes resultados aos que non é en absoluto allea a Lei

de Prevención de Incendios, forma tamén parte dunha política de revalorización do monte galego e do sector forestal que ten un importantísimo punto de inflexión no decreto regulador da instalación de centrais de aproveitamento enerxético a partir da biomasa forestal.

Este decreto leva incorporado un plan de actuación que inclúe 90 municipios.

A Xunta de Galicia contribuirá cun investimento de 171 millóns de euros, dotación que se corresponde coa nosa aspiración de converter a Galicia na comunidade líder na produción española de biomasa, unha fonte enerxética renovable e escasamente contaminante da que imos facer un dos nosos aliados principais na reconversión do monte galego nun espazo produtivo e xerador de riqueza e traballo.

Esas medidas de revalorización do monte galego completaranse coa creación das unidades de xestión forestal, prevista para os meses vindeiros, e culminará cunha nova Lei de Montes, que se someterá a esta cámara no primeiro semestre do 2008.

Señorías:

A creación, o pasado mes de abril, da reserva mariña de interese pesqueiro “Os Miñarzos”, en Lira, é un dos expoñentes da aposta do Goberno galego polo desenvolvemento sostible das comunidades pesqueiras.

Supón, asemade, un claro exemplo de cómo a protección do medio ambiente pode converterse nun elemento dinamizador da economía do litoral e nunha fonte xeradora de novos empregos vinculados ao mar.

Baixo as mesmas premisas de estimular o desenvolvemento, potenciar os sectores estratéxicos e respectar o medio natural, elaboramos o Plan Galego de Acuicultura.

O novo texto recolle todos os emprazamentos que poden dedicarse á cría de peixes na comunidade galega.

Destaca o feito de que ningunha das novas instalacións ocupará espazos de Rede Natura ou doutros hábitats protexidos por figuras

ambientais en contraste co 27% á afección da Rede Natura do Plan anterior.

O novo Plan Galego de Acuicultura prevé como obxectivo alcanzar un volume de produción de 25.000 toneladas de peixes planos, o que supón mantermos o liderado mundial de Galicia no sector, cun investimento de máis de 390 millóns de euros e a creación prevista de máis de 2.000 postos de traballo.

Ademais, veño de presentar o Plan estratéxico da conserva co obxectivo de consolidar as estruturas empresariais existentes e consolidar a posición de liderado de Galicia neste ámbito con 150 millóns de euros.

Podemos, debemos e queremos revalorizar os produtos do mar galegos. Así o fixemos no caso do mexillón de Galicia, que dende o pasado 28 de decembro é o primeiro produto do mar con denominación de orixe protexida na Unión Europea.

Nunha dirección semellante móvense as xestións que está a levar a cabo a Consellería de Pesca para poñer en funcionamento unha

marca de calidade que identificará, certificará e diferenciará os produtos da pesca artesanal e do marisqueo de Galicia.

Non quero perder a ocasión de mencionar tres medidas, no ámbito pesqueiro, ben significativas polo seu contido social.

A primeira delas consistiu na ampliación do seguro colectivo de accidentes marítimos aos inmigrantes que traballan en buques con base en Galicia.

A segunda consiste na **implantación do seguro do mal tempo, que entrará en vigor este mesmo mes**, e que cubrirá o risco de perdas económicas derivadas da inactividade ocasionada polas condicións meteorolóxicas.

O seguro pretende así evitar accidentes marítimos como consecuencia de que os mariñeiros, para manter os seus ingresos, vense obrigados en ocasións a faenar en condicións adversas.

A terceira é **a posta en marcha dun plan de pensións para as mariscadoras**, coa finalidade de garantirlles unha xubilación digna que remate, definitivamente, cunha situación discriminatoria con respecto a outros colectivos profesionais.

Señorías:

A Xunta de Galicia non pode permitir que exista unha fractura interior no territorio da Comunidade Autónoma, que se xere un abismo entre a Galicia próspera e dinámica e a Galicia máis carente de recursos e avellentada.

Co fin de dar resposta a este desafío, e construír entre todos un país cohesionado, o Goberno galego deseñou un potente conxunto de actuacións aglutinadas no denominado Plan de Reequilibrio Territorial de Galicia que incorpora, ata o horizonte de 2010, recursos por valor de 3.657 millóns de euros, destinados a evitar que se consolide unha Galicia dual, con territorios e cidadáns de primeira e con territorios e cidadáns de segunda.

A articulación deste plan permite superar, dunha vez por todas, a tradicional política de choiva fina e apostar por unha estratexia que define núcleos dinamizadores en cada área.

Por iso, o Plan de Reequilibrio Territorial nace como resposta a unha diagnose en profundidade da realidade de Galicia, é froito

dunha estratexia de dinamización para transformar a realidade do país a partir dun enfoque sectorial.

Porén, este maiúsculo Plan de Reequilibrio Territorial destinado a vertebrar o noso territorio complementábase con iniciativas singulares como o Plan de dinamización económica da Costa da Morte e o Plan de Desenvolvemento Integral de Ferrol, Eume e Ortegá,

Señorías:

Antes resumín o segundo eixe da nosa orientación estratéxica nunha soa palabra: coñecemento.

Responde á evidencia de que, cada vez con maior intensidade, o proceso de internacionalización está desprazando do centro do escenario á industria tradicional.

E vana substituíndo polo carburante intanxible da información e do coñecemento, aplicable transversalmente a todos os sectores e convertido no factor determinante da competitividade de empresas e produtos.

Con ese obxectivo trazamos as claves de bóveda da nosa política económica: o reforzamento do sistema educativo e a formación continua, o impulso ás políticas de investigación e innovación, e a dinamización da iniciativa privada mediante o estímulo da modernización empresarial e a cultura emprendedora.

Señorías:

A educación é o osíxeno da liberdade. Os individuos e os pobos con máis formación, con máis cultura, son individuos e pobos máis libres, máis donos de si e do seu destino.

Unha educación pública e de calidade é, ademais, unha ferramenta de equidade para avanzar na igualdade de

oportunidades, para cegar a fenda das diferenzas sociais, para superar a distinción entre o berce do pobre e o berce do rico.

A educación é tamén un factor produtivo de primeira magnitude. Sabíano ben xa os ilustrados do século XVIII, cando reclamaban “pan y luces, luces que indefectiblemente conducen al pan”.

Cando asumín o temón da Xunta de Galicia comprometinme a incrementar a dotación do sistema educativo un 20 por cento durante a lexislatura.

En só dous anos, o crecemento foi do 18 por cento, e o compromiso será amplamente superado cando este Parlamento aprobe os terceiros Orzamentos do Goberno que presido.

Todas as medidas financiadas con eses recursos adicionais responden a catro orientacións ben definidas: avanzar na igualdade de oportunidades, promover o multilingüismo, introducir as novas tecnoloxías nas aulas e impulsar o éxito escolar.

Os logros neste ámbito, señorías, son espectaculares.

O programa de gratuidade de libros de texto completou xa os dez cursos que suman educación primaria e secundaria.

No curso que acaba de principiar, todo o ensino obrigatorio, seis cursos de primaria e catro de ESO, así como o alumnado de educación especial, estase a beneficiar da gratuidade dos libros de texto.

Son 145.000 familias e 217.096 rapaces os que se benefician da gratuidade dos libros de texto, o que supón un investimento público de 26,4 millóns de euros.

Tamén xa neste curso, preto de 60.000 rapaces e rapazas teñen asegurado o dereito a disfrutar dos comedores escolares; comedores que, por certo, comezaron a funcionar o mesmo día en que se iniciaron as clases.

E pódolles confirmar que, antes de rematar a presente lexislatura, todos os colexios públicos de ensino infantil e

primario das oito grandes cidades terán completado o servizo de comedor.

E todos os colexios estarán abertos fóra do horario lectivo, para favorecer a conciliación da vida laboral e familiar.

Implantamos a figura do acompañante no transporte escolar, como servizo complementario e necesario para afianzar estratexias que fagan perfectamente compatible a vida persoal, familiar e laboral.

Neste ámbito pasamos só en dous anos do 4 por cento de implantación ao 100 por cento do que esixe a norma, un total de 2.102 rutas cubertas, adiantándonos un ano aos prazos marcados pola lexislación estatal.

Temos firmemente asentadas as bases para garantir o dereito á gratuidade da educación infantil cun plan que permitirá, nesta lexislatura, **crear 121 novas escolas infantís, cunha dotación de 6.000 novas prazas.**

Un total de 23 novas escolas infantís abriron as súas portas neste curso que comeza, asegurando xa 1.000 novas prazas públicas para nenos e nenas de 0 a 3 anos.

Innovación e modernización son principios que acompañan o gradual incremento da calidade do sistema educativo público en Galicia.

No vindeiro 2008 ampliaremos este esforzo, ofertando 2.500 bolsas para estudantes de ESO e bacharelato, o que suporá un incremento do 66,6 por cento.

Preto de 21.000 rapaces na idade temperá de seis anos comezaron no presente curso a estudar unha lingua estranxeira no primeiro curso de Educación Primaria.

E seguimos transitando ese camiño, xa que anticipamos no segundo ciclo de educación infantil -ou sexa, aos 3 anos- a posibilidade de recibir formación nunha primeira lingua estranxeira.

Modernizar o sistema educativo é tamén promover accións para introducir os nosos rapaces plenamente na sociedade do coñecemento.

Articulamos liñas de axudas para favorecer a implantación das tecnoloxías da información e o coñecemento no eido educativo, facilitando que máis de 20.000 familias se beneficiasen de axudas para mercar ordenadores.

En dous anos, 2006 e 2007, dotamos aos centros de ensino con 30.000 novos equipos informáticos.

O cen por cento dos centros de primaria e secundaria contan con canles básicos de acceso a Internet. O 65 por cento dos centros de secundaria contan con canleado en todas as súas dependencias.

Cando no 2005 asumimos a xestión do sistema educativo, había un ordenador por cada 12 alumnos. Logo do esforzo acometido nestes dous anos, pódolles asegurar que, ao rematar este curso, a ratio será de 1 ordenador por cada 6 alumnos.

E antes de que remate a lexislatura conseguiremos que todos os centros de primaria e secundaria conten con acceso a internet, ben a través de canleado ou de *wifi*, en todas as súas dependencias.

Como digo, un conxunto substantivo de accións encamiñadas todas elas a mellorar a calidade e promover a excelencia e a procura do éxito escolar.

Reforzaremos, investindo máis de 13 millóns de euros no curso escolar 2007/2008, diversos programas para a mellora do éxito escolar nos preto de 600 centros educativos nos que se levarán a cabo.

O Goberno galego ten claro que as nosas universidades son unha prioridade. Por iso nos marcamos para esta lexislatura un obxectivo de crecemento moi ambicioso, que pretende chegar ao 1 por cento do PIB nesta materia.

Hai dous anos propuxémonos aproximar os recursos económicos do noso sistema universitario á media europea e hoxe podó afirmar que temos dado pasos moi significativos.

En só dous exercicios, incrementamos un 95 por cento a contía dos programas de axudas e bolsas a alumnado e profesorado, na procura da excelencia académica e da mobilidade estudantil e docente.

Paralelamente, case duplicamos o número de bolsas destinadas a alumnos universitarios ao pasar de 1.759 en 2005 a 3.177 en 2007.

A aposta polas universidades tradúcese nun incremento nos dous últimos anos do 27%.

Xunto a isto, e co fin de fortalecer o Sistema Universitario Galego, temos previsto promover unha nova Lei galega de universidades, consensuada con todos os axentes implicados.

Esta nova lei está chamada a cohesionar e optimizar o SUG no marco do Espazo Europeo de Ensino Superior e da Lei de ordenación universitaria.

A outra vertente de atención preferente céntrase na investigación, a innovación e o progreso tecnolóxico.

A posta en marcha do Plan Galego de I+D+i e do Plan Estratégico da Sociedade da Información -cunha dotación conxunta de 1.600 millóns de euros ata o 2010- permitirá incorporar Galicia definitivamente ao tren da sociedade do coñecemento.

Con ambos os dous instrumentos conseguiremos incrementar a inversión en I+D+i ata o 1,5 por cento do PIB, alcanzar a cifra de 10.000 investigadores ao final do seu período de vixencia, e lograr que as empresas aporten a metade do gasto total en investigación e desenvolvemento.

Nese mesmo contexto, e en sintonía coa Estratexia de Lisboa, insíbese o deseño e definición de cinco centros de excelencia científica que, en estreita conexión coas universidades e as

empresas, conformarán a punta de lanza da investigación en Galicia.

Paralelamente, logramos a inclusión de dous centros tecnolóxicos no Mapa Estatal de Infraestruturas Científico Tecnolóxicas Singulares.

Entre o conxunto de factores estratéxicos para o desenvolvemento de Galicia, as telecomunicacións son, sen dúbida algunha, un dos elementos clave para o avance tecnolóxico e a mellora da calidade de vida.

Gustaríame destacar algún deles polo impacto que terán na cidadanía e no tecido produtivo, polo nivel de compromiso que requirirán facelos realidade e por seren determinantes para superar o que todos coñecemos como “fenda dixital”. Estou a falar do despregue da televisión dixital, do despregue da banda ampla e da mellora da cobertura da telefonía móbil.

Para afrontar o chamado apagón analóxico, previsto para o ano 2010, estamos a substituír os máis de 100 centros emisores e reemisores e os máis de 600 microemisores espallados pola

xeografía de Galicia, para despregar un número de centros aínda máis importante de tecnoloxía dixital, ao termos que proporcionar cobertura aos novos operadores privados autonómicos e locais de nova creación.

Practicamente, nunha lexislatura imos facer un despregue de infraestruturas de telecomunicación dixitais que, no seu equivalente analóxico, levou máis de vinte anos realizar.

No que respecta ao desenvolvemento da banda ampla, o Plan Estratégico da Sociedade da Información márcase **o obxectivo de que 90 de cada cen galegos teñan acceso á banda ancha no 2009.**

Traballamos para que, xa o ano que ven, todos os núcleos de 500 ou máis vivendas dispoñan dunha dobre infraestructura para conectarse, co fin de fomentar a competencia.

Por último, quero salienta a posta en marcha da Fundación Galega da Sociedade do Coñecemento, integrada por algúns dos emprendedores máis lúcidos e experimentados de Galicia, as

empresas punteiras e as principais entidades financeiras da comunidade.

As súas primeiras decisións, a aprobación dun ambicioso plan de racionalización enerxética e a creación dun fondo de inversión para iniciativas de alto valor estratéxico, dotado inicialmente cun mínimo de cen millóns de euros, certifican o seu rotundo compromiso co país.

Señorías:

Unha peza esencial desa sociedade do benestar que perseguimos é o dereito á saúde, garantido por un sistema sanitario universal e gratuíto, financeiramente sólido, profesionalmente cualificado e cun abano de prestacións que dea cumprida resposta ás crecentes necesidades dos usuarios.

Os avances nesa dirección, nestes dous últimos anos, son apreciables e significativos.

Suprimiuse a lousa do déficit que esmagaba o sistema; reforzouse a atención sanitaria coa súa mellora, a incorporación de novos profesionais e a introdución de novas prestacións; puxéronse as

bases para unha xestión transparente e máis eficiente, e, complementariamente, púxose couto á precariedade laboral neste ámbito.

Na esfera do financiamento do sistema, incrementamos o esforzo orzamentario nun 20 por cento, o que supón preto de 980 millóns de euros adicionais, e saldouse a débeda esixible, que ascendía a 326 millóns de euros. Camiñamos, progresivamente pero con paso firme, na transformación dun sistema prestador de servizos nun sistema que garante dereitos a cada paso máis amplos.

Fixemos da transparencia unha esixencia, unha obriga social, ao poñer a disposición da cidadanía os indicadores de calidade e actividade. Reducimos nun 34,6 por cento o tempo medio de espera na atención sanitaria. E pasamos de 137 a 80 días de media de espera cirúrxica, o que supón neste caso un recorte do 41,6 por cento.

Mes a mes, acrecentouse o catálogo de dereitos para dar resposta a históricas demandas cidadás. Estendemos a anestesia epidural a todos os hospitais, aseguramos a dispensación gratuíta da pílula do día despois e ampliamos o programa de saúde bucodental.

A partir do ano que vén, a idade para ter dereito á atención bucodental por parte do Sergas, amplíase ata os 14 anos. Anticipamos en Galicia o recoñecemento dun dereito que, neste momento, é unha reclamación case unánime máis aló das nosas fronteiras.

No marco do Plan de atención integral á saúde da muller, nos meses vindeiros iniciaremos a vacinación contra o papiloma humano de todas as adolescentes galegas, para protexelas da infección vírica que ocasiona sete de cada dez casos de cancro de colo uterino.

O programa, que se desenvolverá durante tres anos, comeza no 2008 coa vacinación de 10.000 adolescentes.

Igualmente o mesmo ano poranse en marcha as primeiras catro unidades para a atención do parto natural, con espazos específicos nos hospitais galegos, unha decisión que permitirá ás

mulleres decidir libremente sobre un dos momentos máis importantes da súa vida.

Finalmente, e de acordo co decreto aprobado polo Consello da Xunta de Galicia o pasado xoves, **acaba de entrar en vigor o dereito a unha segunda opinión médica** no caso de enfermidades de gravidade.

En materia de atención primaria, alcanzamos un pacto pioneiro coas centrais sindicais, as organizacións profesionais e as sociedades científicas de médicos e pediatras, que supón un salto cualitativo e cuantitativo sen precedentes en Galicia e en ningunha outra comunidade autónoma.

Ese Plan de Mellora da Atención Primaria, que comprende cinco anualidades (2007-2011), prevé un investimento de 62,5 millóns de euros, e a creación de 144 novas prazas profesionais.

O esforzo en materia de infraestruturas sanitarias está a ser singular. O investimento previsto no Plan Estratéxico de Infraestruturas Hospitalarias de Galicia, que se desenvolve ata o

ano 2011, ascende a 778 millóns de euros, que beneficiará aos grandes hospitais das sete cidades de Galicia.

A construción dos novos hospitais de Lugo, Vigo e Pontevedra, ampliarán o “mapa de infraestruturas sanitarias” que Galicia demandaba e que lle permitirá contar con 2.892 camas.

Asemade, acometemos neste momento a construción de 23 novos centros de saúde e realizando obras de reforma ou ampliación noutros 39.

Do mesmo xeito, o plan de adecuación de infraestruturas chega este ano a outros 94 centros, xa que o Plan de Obras en Atención Primaria para o 2007 supón un investimento de 23,7 millóns de euros.

Aumentamos, así mesmo, o cadro de profesionais que prestan asistencia primaria ou especializada á cidadanía galega. Convocamos unha oferta de emprego público no ámbito sanitario de máis de 3.500 prazas.

O próximo ano culminaremos a integración de todo o persoal estatutario do Servizo Galego de Saúde.

A fins deste ano ou comezos de 2008, remitiremos ao Parlamento o proxecto de Lei de Saúde de Galicia, un texto que xa se atopa no Consello Económico e Social, e que vai constituír a pedra angular do noso sistema de saúde.

A lei articulará un auténtico código de dereitos en materia de saúde, superador da formulación meramente organizativa e funcional actual; establecerá o aseguramento único e o financiamento público do sistema, integrará o tratamento das drogodependencias e da saúde mental, e creará a figura do Valedor do Paciente, incardinada na institución do Valedor do Pobo, entre outras relevantes novidades.

Señorías:

Este Goberno quere expresar a súa clara vocación e acentuado senso social no establecemento dun sistema ata o de agora esquecido e nulamente desenvolvido: un Sistema Galego do Benestar.

E, como pilar básico deste novo sistema, o *Sistema Galego de Atención á Dependencia e Promoción da Autonomía Persoal*, que desenvolve a Lei de dependencia promovida polo Goberno do Estado, configúrase como un verdadeiro *código social* que permite afianzar o noso compromiso.

Falo dun sistema público, como garantía de protección e resposta a dereitos. Dun sistema que promova o reequilibrio territorial en clave social. Dun sistema que, na procura da excelencia, prime a eficiencia e a calidade na prestación dos seus servizos. Dun sistema innovador que promova o uso das novas tecnoloxías e faga uso das mesmas.

Un sistema, en definitiva, equitativo, digno e dignificante, promotor de dereitos e liberdades.

Estamos a crear o embrión dunha verdadeira rede pública social que permita alcanzar uns niveis mínimos de cobertura. **Neste senso, no presente mes de outubro comezarán a funcionar 15 novos centros con servizos de atención diúrna e residencial:** cinco deles na provincia da Coruña, dous na de Lugo, tres na de Ourense e cinco na de Pontevedra.

Supoñen, en conxunto, 429 novas prazas de atención diúrna e 116 de atención residencial, e xeran 130 postos de traballo. A curto prazo, outros novos 5 centros sumaranse a esta rede pública.

Convén lembrar que, desde o comezo da lexislatura, triplicouse o número de prazas públicas en centros de día, pasando de 220 en agosto de 2005 a 772 en outubro de 2007. Deste xeito, o nivel de cobertura pasa das 0,4 prazas por cada mil maiores ao inicio desta lexislatura, ás 1,3 prazas actuais, porcentaxe que se aproxima ás 2 prazas por cada mil maiores que recomenda o Plan Xerontolóxico Estatal para os centros de día.

Complementariamente, o Plan Integral de Mellora de Centros Residenciais afonda na optimización e adaptación de equipamentos, de forma que 4 centros residenciais de titularidade

pública xa están en obras, outros 4 atópanse en fase de licitación e 7 en fase de redacción de proxectos.

O plan supón un investimento de 20 millóns de euros e facilitará a creación de 1.100 novas prazas para persoas dependentes, 700 de nova creación e 400 como resultado da adecuación e adaptación.

No horizonte desta lexislatura, construíranse 6 grandes centros residenciais de referencia comarcal, que contarán, entre outros servizos, con comedor social, xantar e lavandería sobre rodas, así como asistencia a domicilio.

Deste xeito, estamos en condicións de prever que, a finais de 2008, dispoñemos de mil novas prazas en residencias e centros de día.

A esta rede pública engadíranse 11 centros de atención especializados no tratamento do alzheimer.

Contarán con 40 prazas cada un e radicaránse nas sete grandes cidades galegas e nos concellos de Moaña, Ribeira, Porriño e Monforte. Neste senso, quero lembrar que a finais deste mesmo ano, entrará en funcionamento en Vigo o primeiro destes centros.

Neste momento, preto de 27.000 solicitudes de grandes dependentes foron rexistradas, e en catro meses xa se tramitaron preto de 3.400 propostas de valoración. O compromiso é rematar o proceso antes de final de ano.

A aprobación de normativa propia para axilizar o proceso, o aseguramento do financiamento para o nivel mínimo de protección, cifrado en 12 millóns de euros que aporta este ano o Estado, así como a previsión de 18,7 millóns para financiar o segundo nivel de protección, permite dar resposta axeitada ás particulares características do noso país.

Un sistema de atención á dependencia como o configurado en Galicia precisa, convén subliñalo, elementos complementarios que o fortalezan e lle permitan asentarse en base a criterios de sustentabilidade e adecuación ás particulares demandas da poboación galega.

Neste sentido, a creación do Servizo Galego de Apoio á Mobilidade, o 065 social, acrecentará a liberdade individual das

persoas que, polo seu grado de dependencia ou discapacidade, non poden utilizar o transporte colectivo público.

Señorías:

O Goberno galego, o primeiro goberno paritario da historia, fai do compromiso coa igualdade e a non discriminación por razón de xénero un eixo básico e irrenunciable da súa concepción do que debe ser unha sociedade cada vez máis democrática e, polo tanto, máis xusta.

A igualdade de xéneros é unha política que impregna, e que condiciona, no mellor sentido da palabra, o labor e as actuacións de todos os departamentos da Xunta de Galicia.

Dúas leis, porén, destácanse neste novo escenario de loita pola igualdade, ambas aprobadas neste curso político.

A primeira é a Lei do Traballo en Igualdade das Mulleres de Galicia, que ten como gran obxectivo conseguir que as mulleres teñan as mesmas oportunidades laborais que os homes, eliminando as discriminacións que penalizan a maternidade, que

as condenan a interminables xornadas laborais, que lles impiden unha maior participación no mercado de traballo e que coutan o acceso das mulleres a postos de responsabilidade directiva e de toma de decisións.

A lei incide tamén nas medidas destinadas a favorecer a conciliación da vida familiar e a vida laboral e incorpora como importante novidade a creación dos bancos de tempo.

A segunda iniciativa lexislativa que quero salientar é a Lei galega contra a violencia de xénero, aprobada por unanimidade neste Parlamento o pasado mes de xullo.

Trátase dunha lei que aborda este problema de xeito transversal e integral, que implica ao goberno, ao Parlamento e ás administracións públicas tanto como á propia sociedade na prevención da violencia e na protección e asistencia das vítimas.

Señorías:

A nosa estratexia en política de vivenda ten un obxectivo claro: facer efectivo o dereito constitucional de acceso a unha vivenda

digna para todos os cidadáns. Ese é o horizonte que nos marca a Constitución e ese é o camiño que queremos percorrer.

Convén aclarar que non seremos quen de andar ese camiño de non mediar unha potente intervención dos poderes públicos sobre un mercado suxeito a fortes presións, condicionamentos e intereses.

En materia de vivenda están absolutamente contraindicadas as receitas que prescriben a liberalización do solo, unha política adoptada polos gobernos da dereita que só conduciu a agravar o problema.

A concepción da vivenda, entendida como un dereito dos cidadáns e como un ben de uso, non como un obxecto de consumo nin un produto destinado á especulación, é o principio que inspira o **proxecto de Lei de Medidas de Impulso da Vivenda Pública en Galicia, xa ultimado, e que traeremos ao Parlamento este mesmo trimestre.**

Esa nova lei vai introducir un cambio radical na errática política de vivenda pública e protexida seguida na comunidade autónoma,

para constituír un modelo que incide na reforma estrutural do mercado.

Centramos aí o noso esforzo porque sabemos que a causa última do encarecemento da vivenda reside na escaseza de solo a prezo taxado.

En boa parte, a forte alza do prezo da vivenda é consecuencia da lei liberalizadora do solo que o PP aprobou cando gobernaba con maioría absoluta, unha medida que permitiu á “man invisible” do mercado multiplicar, ata a estratosfera, os prezo do solo.

A nova lei vai corrixir drasticamente esa situación con catro preceptos que atacan o problema desde a vertente da oferta de solo:

En primeiro lugar, incrementa ata o 40 por cento a porcentaxe de solo reservado para vivenda protexida en concellos con máis de 20.000 habitantes. Duplícase deste xeito a superficie municipal destinada a vivenda protexida.

En segundo lugar, establece para os promotores a obrigatoriedade de construír, de forma simultánea, a vivenda libre e a vivenda a prezo taxado.

En terceiro lugar, crea unha bolsa de solo que se nutre coa cesión obrigatoria, á Consellería de Vivenda e Solo, do 5 por cento non lucrativo de todos os solos de novo desenvolvemento. Nese solo cedido, construírse vivenda protexida para aluguer, que sempre será de titularidade pública.

Finalmente, obrígase aos concellos a destinar polo menos o 50 por cento do seu patrimonio municipal de solo a vivenda protexida, quedando prohibida a venda dese solo para outros fins.

O fomento da vivenda a prezo taxado é a nosa meta e a decidida actuación sobre a oferta, a nosa estratexia.

Esta lei representa un modelo pioneiro e innovador que situará a Galicia á cabeza de España na procura de solucións ao problema da vivenda.

Pero tampouco esquecemos a necesidade de actuar sobre a demanda, aínda que aplicando criterios distintos e distantes dos que prevalecían en tempos pasados. Refugamos aquel sistema de axudas irregular e caótico que o PP nos deixou en herdanza.

Un sistema que non garantía que as axudas chegaran a familias ou persoas que as necesitaban e que provocou, por mor dun uso irregular de subvencións públicas, un incremento medio dos prezos do aluguer nun 20 por cento nas cidades galegas.

Substituímos esa errada iniciativa no ano 2006 por un Programa de Vivenda en Aluguer e a día de hoxe financiamos o aluguer a 3.000 familias en toda Galicia. Neste ano 2007 dedicamos a este cometido case 10 millóns de euros.

Este programa permitiunos, ademais, mobilizar a vivenda baleira, unha peza clave no mercado.

Tal e como dixen, o Goberno que presido complementa a promoción da vivenda protexida con medidas de axudas ao aluguer, ás que acabo de referirme.

Pero tamén a través doutras iniciativas, como a rehabilitación de vivendas en cascos históricos ou promoción nos campus universitarios, como o de Elviña, na Coruña, no que se están construindo máis de trescentas vivendas para ofertar aos mozos en réxime de aluguer e a un prezo razoable.

Señorías:

O Goberno galego está a definir tamén novos marcos e novas orientacións no eido da política cultural.

Está a executarse neste terreo un importante programa de reformas que ten como principais guías a posta en valor do patrimonio, o reforzamento do tecido industrial e profesional dos diversos sectores culturais e unha mellora substancial dos procesos de difusión, comercialización e distribución dos produtos, que fan posible unha maior visibilidade dos creadores tanto en Galicia como no exterior.

Un dos instrumentos xurídicos máis importantes cos que conta a Xunta de Galicia para unha eficaz protección e potenciación do patrimonio é a declaración de Ben de Interese Cultural,

recentemente aplicada a unha vintena de castros galegos que xa teñen os seus expedientes en marcha con vistas a esa declaración.

Como apuntaba hai un momento, nestes dous anos e pico de lexislatura abordáronse desde o Goberno galego, desde a Consellería de Cultura e Deporte, importantes iniciativas reformadoras que teñen como finalidade fortalecer o tecido industrial e profesional dos diferentes sectores que forman o entramado cultural galego.

Se hai pouco menos dun ano aprobábamos nesta cámara a Lei do libro e da lectura, que abre novas perspectivas para o sector editorial, neste ano vai ser o turno da Axencia Galega de Industrias Culturais, un instrumento especializado ao servizo do desenvolvemento empresarial e profesional da cultura galega, que incrementará os recursos destinados á cultura e reforzará o papel dos seus creadores, o posicionamento das súas creacións no mercado e a súa capacidade de oferta e proxección tanto en Galicia como no exterior.

Señorías:

Non debo rematar esta intervención sen facer referencia a ese espléndido patrimonio que nos identifica como galegos, que constitúe o ADN da nosa identidade colectiva e que supón un tesouro, transmitido polo río da nosa historia, que enriquece a nosa cultura e anchea os nosos horizontes. Estou a referirme á nosa lingua, a lingua propia de Galicia.

Ata agora, a política lingüística en Galicia camiñou sempre amparada polo consenso entre as grandes forzas políticas.

Ese consenso político reflectía, en primeiro lugar, as posicións dunha ampla maioría social.

En segundo lugar, era a manifestación dunha decisión sensata das forzas políticas maioritarias, consistente en deixar fóra das loitas partidistas a cuestión lingüística.

Non obstante, nestes dous anos rexistrouse unha anomalía notable, só unha pero preocupante: o Partido Popular rachou o consenso político sobre o decreto que asegura unha maior

presenza e promoción da lingua galega no ensino non universitario.

Foi unha ruptura estraña, ordenada no último minuto do desconto e despois de que o PP participase na negociación do decreto e dese a súa aquiescencia ao seu articulado, por ser este plenamente coherente coas liñas e medidas trazadas no Plan Xeral de Normalización.

Ese mesmo plan que o Partido Popular trouxo a esta cámara, na pasada lexislatura, e foi apoiado por todos os deputados.

Eu non sei que cálculo de hipotéticos beneficios electorais fixeron ao romper o consenso lingüístico, se é que fixeron algún e non se limitaron meramente a seguir instrucións.

O que si lles podó asegurar, e vostedes tamén o saben, é que a gran maioría dos cidadáns son conscientes de que o idioma galego é un feito distintivo e propio, un factor de unidade, de

identificación e de singularidade colectiva, un patrimonio de todos.

Por iso, **eu propóñolles volver ao consenso, recuperar un acordo unánime sobre a lingua galega**, no camiño de crear unha Galicia plurilingüe, diversa e tolerante, pero tamén orgullosa de saber coidar tesouros como ese idioma milenario que nos singulariza no concerto mundial dos pobos e das culturas.

Señorías:

Quixen deixar para o final unha reflexión sobre a nosa acción exterior. Comprenderán que referirme hoxe á proxección internacional de Galicia ten hoxe, para min, unha especial significación, porque esta comparecencia prodúcese tres días antes de que inauguremos en Buenos Aires a primeira delegación da Xunta de Galicia.

Ese feito simboliza o novo impulso e a nova dimensión que lle queremos imprimir ás relacións exteriores. Ata o día de hoxe, a presenza de Galicia alén das nosas fronteiras limitábase, en

exclusividade, a esas extraordinarias embaixadas que encarnan os nosos emigrantes e as activas sociedades que promoveron.

Pero Galicia enteira estaba orfa de presenza institucional no exterior e os nosos emigrantes desasistidos de representación oficial. Unha lagoa que iremos cubrindo paseniñamente, a medida que nolo permitan os recursos dispoñibles.

As funcións que lle encomendamos á nova delegación de Buenos Aires son idénticas ás atribuídas ao conxunto da nosa acción exterior: o apoio aos cidadáns galegos que residen fóra do seu país, a promoción da nosa lingua e da nosa cultura en fértil simbiose coas demais culturas do mundo, o fomento das relacións económicas e comerciais, e a cooperación ao servizo do desenvolvemento.

Baixo estas premisas, era preciso definir o mapa de prioridades da nosa acción exterior, en función da intensidade dos lazos históricos e culturais que nos unen, pero sen esquecer aquelas

áreas ou países cos que potencialmente podemos compartir mutuamente intereses e intercambio.

Dentro desta axenda exterior, o obxectivo do Goberno que presido para esta lexislatura pasar por fortalecer a cooperación con Portugal, co mundo da lusofonía en sentido amplo, e con Europa.

Sen lugar a dúbidas, Portugal ocupou nestes dous anos de goberno un lugar privilexiado no deseño da política exterior da Xunta de Galicia.

Tivemos como obxectivo conseguir unhas relacións entra Galicia e Portugal de “segunda xeración”, aproveitando ao máximo o espazo de oportunidade que supón a cooperación no ámbito da Euro-rexión Galicia-Norte de Portugal.

Galicia é hoxe pioneira en Europa na solicitude dunha **Agrupación Europea de cooperación transfronteiriza**, unha figura xurídica fundamental na consecución dunha cooperación

cualificada e sólida, mellor articulada institucional e xuridicamente.

En segundo lugar, cómpre fortalecer a presenza de Galicia en toda a área de Iberoamérica, onde xa temos desenvolvido unha presenza exterior importante que se ampliará proximamente en México e Cuba e tamén noutros países como Estados Unidos e na área asiática, en particular en China e Xapón, de grande interese para a apertura de novos mercados.

Estas son as previsións da axenda exterior da Xunta de Galicia e do seu presidente, que iremos debullando a curto, medio e longo prazo.

Señorías:

Hoxe en día, Galicia ten que aspirar a contar cunha voz máis activa no plano internacional, non só no eido político ou económico senón tamén no ámbito cultural. E cremos que a Cidade da Cultura pode e debe xogar un papel neste campo.

Máis aló dos erros do pasado, derivados dunha xestión impropia dun Goberno serio e responsable, e diagnosticados de xeito claro e irrefutable polo Consello de Contas, a redefinición da Cidade da Cultura levada a cabo polo Goberno que presido abre un novo espazo de oportunidade como proxecto estratéxico para o país.

Tras a conversión do Monte Gaiás nun proxecto de Estado, a Cidade da Cultura debe e pode xogar un papel de enlace, de ponte cultural entre España e Europa con Iberoamérica, como se porá de manifesto con motivo do bicentenario da independencia dos países latinoamericanos, cando os edificios do Gaiás acollan os actos conmemorativos de tan significativo evento.

A Cidade da Cultura será sen dúbida un icono visual da Galicia do século XXI.

As liñas mestras deste proxecto son claras:

1) A Cidade da Cultura será a promotora da presenza e visibilidade internacional a través do desenvolvemento dun programa de acordos con outros centros internacionais que permita incluír o complexo do Monte Gaiás nos circuítos internacionais e promover a cultura galega no exterior.

2) A Cidade da Cultura será un axente promotor da creación cultural, apostando pola mellora da súa calidade a través da innovación e a experimentación, ofertando os recursos necesarios e favorecendo o intercambio coa creación de calidade do ámbito internacional.

3) A Cidade da Cultura será un dos eixes de vertebración do sistema cultural galego, con liñas de actuación que sirvan para coordinar os recursos e actividades presentes, e que teñan un carácter complementario e enriquecedor.

4) A Cidade da Cultura será un activo para o desenvolvemento socioeconómico, alentando a xeración do tecido económico e de emprego de calidade arredor da cultura que reforce a nosa

industria cultural, vinculando a cultura a outros sectores económicos e operando como un atractivo turístico para diversificar e incrementar o perfil e a procedencia dos turistas, consolidando a Galicia como un destino cultural de calidade.

Señorías:

Como presidente dos galegos quero reafirmar que Galicia se debe aos seus emigrantes eles son as mellores antenas da galeguidade nos cinco continentes. Galegos de plenos dereitos, dereitos de cidadanía que se recollerán na **reforma da Lei de galeguidade** que estamos levando a cabo.

Esta lei erixirase na “guía normativa” que regule as relacións do Goberno autonómico coas comunidades galegas no exterior adaptándoa aos novos tempos e ás novas demandas.

O texto chegará ao Parlamento antes de que remate o ano para que se estude e se fagan achegas que nos permitan aprobar antes de xuño de 2008 unha nova lei de consenso.

Neste ámbito, podo adiantar que presentaremos o vindeiro mes de decembro en Cuba o **Plan Director do Patrimonio Galego no Exterior**, que se desenvolverá durante o período 2008-2009 en dúas fases: catalogación e inventario e creación do portal no que se difundirá o patrimonio catalogado.

Por outra banda, a atención á poboación inmigrante require de novos impulsos e estratexias de acción que promovan espazos de acollida e integración que se reflectan nunha convivencia harmoniosa e multicultural.

Durante o presente ano, investimos 1,2 millóns de euros en axudas a entidades locais para a realización de accións de integración de inmigrantes que reforzaremos o vindeiro ano a través do impulso **de Plans Locais de Inmigración**, destinando 2 M de €.

A cooperación no exterior goza, neste goberno, dun compromiso especial. Este ano, **levamos adiante o segundo Plan Anual** recollido no Plan Director de Cooperación para o Desenvolvemento 2006-2009.

Así mesmo, elaboramos diversos plans de actuación por país e fortalecemos, cun investimento de preto de 5,2 millóns de euros as axudas para proxectos das ONG galegas.

Señoras e señores deputados:

Ata aquí señorías remarquei a intensidade e profundidade do cambio que estamos acometendo.

Cambio intenso e profundo, si, pero instrumentado no diálogo aberto, na transparencia da acción transformadora, na coparticipación da sociedade civil e dos axentes sociais, na procura da complicitade con todos os galegos e galegas, forza motriz e destinatarios dese proceso.

Cambio intenso e profundo porque proclama a primacía dos intereses públicos, porque sitúa os intereses dos cidadáns e do país no núcleo da acción de goberno, porque nos obriga a traballar para todos, a gobernar ao servizo do conxunto da cidadanía e non de grupos ou sectores privilexiados.

Cambio intenso e profundo porque implica unha nova maneira de entender o crecemento.

Unha nova formulación que manifesta a nosa inequívoca vontade de crecer máis, pero tamén crecer mellor.

Porque non queremos unha Galicia enladrillada, co seu mar amurallado, co seu futuro hipotecado, nin unha Galicia sen traballo ou ateigada de emprego precario.

Queremos un país ordenado, atractivo e sostible. Un país europeo, onde o crecemento económico se retroalimente coa conservación do medio ambiente, co valor do territorio e coa calidade de vida dos cidadáns.

Cambio intenso e profundo porque comporta unha nova orientación estratéxica, en consonancia co mundo global e a sociedade do coñecemento.

Unha orientación que converte a educación e a innovación nos motores propulsores do porvir, porque sabemos que as persoas

son o noso mellor capital para afrontar os desafíos deste planeta interdependente, porque sabemos que esas son as chaves do desenvolvemento económico sostido e con perspectivas de futuro.

Cambio intenso e profundo porque incorpora unha nova cultura política, un novo concepto da administración dos asuntos públicos para que Galicia sexa, en crecente progresión, un país máis democrático, máis transparente e máis libre.

Un país no que todos teñan as mesmas oportunidades e os mesmos dereitos, aberto á participación activa dos seus cidadáns na vida pública.

Hai dous anos, eramos a esperanza do cambio. Hoxe somos o cambio da esperanza.

Este é o triunfo da cidadanía, da confianza que depositou nun proxecto que, en só dous anos, rendeu notables dividendos ao país e aos seus habitantes.

Galicia é hoxe un país en marcha, que converxe con Europa.

Un país con máis proxección exterior, que comeza a institucionalizar a súa presenza alén das súas fronteiras.

Un país innovador que marca pautas e referencias a outras comunidades autónomas en materia de protección do territorio, no ámbito da atención sanitaria, na esfera educativa ou na política de vivenda.

Un país que conta máis, que pesa máis.

Galicia pesa máis na economía española, porque medrou nos dous anos a un ritmo máis intenso que a media nacional.

Galicia pesa máis no emprego español e na nómina da Seguridade Social e, en xusta correspondencia, rebaixou a súa participación na lacra do paro.

Galicia pesa máis, no conxunto das exportacións españolas un 9,3%, máis de catro puntos por riba da súa participación na economía española.

Galicia duplicou o seu peso na inversión do Estado, ao pasar de 3.000 millóns de euros no último cuatrienio de Aznar a 6.400 millóns durante o mandato de Rodríguez Zapatero.

O investimento por habitante é hoxe un 30 por cento superior á media española; daquela estaba 10 puntos por debaixo.

Galicia pesa máis no conxunto de España, pero tamén as familias galegas pesan máis e teñen máis dereitos no conxunto do Estado do benestar.

As familias galegas gañaron peso no sistema educativo, máis de 300 millóns de euros no bienio.

As familias galegas gañaron peso no sistema de saúde, que se pode cuantificar en 1.000 euros por cada un dos 970.000 fogares estimados en Galicia.

As familias galegas, especialmente as de menos recursos, gañaron peso no acceso á vivenda cun substancial incremento da oferta de vivenda protexida.

Señorías:

Teño unha confianza plena, absoluta, nos homes e mulleres de Galicia. Nestes dous anos puideron corroborar tanta sensatez, tanta xenerosidade e tanto tesón atesouran.

Se Galicia funciona, e funciona ben, débeseles sobre todo a eles, ao seu traballo calado e responsable, á súa capacidade de discernir a anécdota efémera da iniciativa transformadora que vai á raíz dos problemas para poñer en pé a Galicia poderosa e solidaria que todos soñamos.

Os cimentos fraguados neste último bienio son sólidos, os logros ben significativos e o horizonte despexado.

Aspiramos a construír un país economicamente competitivo e, ao mesmo tempo, socialmente cohesionado.

Aspiramos a ser un país cada vez máis forte, unido, tolerante e respectuoso coa diversidade que nos enriquece.

Un país orgulloso da súa historia, da súa cultura e da súa lingua, e un país disposto a reforzar día a día as súas institucións de autogoberno para marcar o noso rumbo específico na España e no mundo do século XXI.

Por iso, eu quero rematar esta intervención coa formulación sintética, globalizadora, do noso proxecto de país.

O meu soño resúmese na imaxe dunha Galicia economicamente máis próspera, socialmente máis xusta e territorialmente máis equilibrada. E todos vostedes saben que entre o soño e a realidade só se interpón a ponte da vontade.

Unha ponte que os galegos e galegas, coa súa identidade firmemente enraizada na historia, pero ávidos de conquistar o porvir, se dispoñen a cruzar con decisión.

Moitas grazas.

